

Forslag

til

Lov om markedsføring.

Fremsat den 8. marts 1974 af *handelsministeren*.

Kapitel 1.

Almindelige bestemmelser.

§ 1. Loven gælder i privat erhvervsvirksomhed og offentlig virksomhed, som kan sidestilles hermed. Der må i sådan virksomhed ikke foretages handlinger, som strider mod god markedsføringsskik.

§ 2. Der må ikke anvendes urigtige, vildledende eller urimeligt mangelfulde angivelser, som er egnet til at påvirke efterspørgsel eller udbud af varer, fast ejendom eller arbejds- og tjenesteydelser.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gælder også angivelser, der på grund af deres form, eller fordi de angår uvedkommende forhold, er utilbørlige over for andre erhvervsdrivende eller forbrugere.

Stk. 3. Der må ikke anvendes vildledende fremgangsmåder af lignende betydning for efterspørgsel og udbud som angivet i stk. 1 eller fremgangsmåder af tilsvarende betydning, såfremt de på grund af deres særlige form, eller fordi de inddrager uvedkommende forhold, er utilbørlige over for andre erhvervsdrivende eller forbrugere.

Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 1-3 finder også anvendelse på foreninger og sammenslutninger, der varetager erhvervsdrivendes eller forbrugeres interesser samt på institutioner, der har til særlig opgave at foretage forbrugerundersøgelser af varer med henblik på offentliggørelse af undersøgelsesresultaterne.

§ 3. Ved tilbuds afgivelse, ved indgåelse af aftale eller efter omstændighederne på leveringstidspunktet skal der gives en efter den

Handelsmin. j. nr. 400-1-73.

141 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag).

pågældende vares, ejendoms eller ydelses art forsvarlig vejledning, når denne er af betydning for bedømmelsen af varens, ejendommens eller ydelsens egenskaber, herunder især brugsegenskaber, holdbarhed, farlighed og vedligeholdelsesmulighed.

§ 4. Erklæring om ydelse af garanti eller lignende må kun anvendes, såfremt erklæringen giver modtageren en bedre retsstilling end den, han har efter lovgivningen.

§ 5. Erhvervsdrivende må ikke benytte forretningskendetegn og lignende, der ikke tilkommer dem, eller benytte egne kendetegn på en måde, der er egnet til at fremkalde forveksling med andres.

Kapitel 2.

Markedsføringsforbud.

§ 6. Erhvervsdrivende må ikke ved salg af varer eller fast ejendom til forbruger eller ved udførelse af arbejds- eller tjenesteydelser for forbruger yde tilgift, eller hvad der må sidestilles hermed, medmindre tilgiften er af ganske ubetydelig værdi. Reklamering med tilgift er ligeledes forbudt.

Stk. 2. En ydelse, der er af ganske samme art som hovedydelsen, anses ikke som tilgift.

§ 7. Erhvervsdrivende må ikke ved salg af varer eller ved udførelse af arbejds- og tjenesteydelser give rabat eller anden ydelse i form af mærker, kuponer eller lignende til senere indløsning, medmindre hvert enkelt mærke på et bestemt tidspunkt kan kræves indløst kontant her i landet til den pålydende værdi.

Stk. 2. Hvert enkelt mærke skal på tydelig måde angive:

- 1) udstederens navn eller firma,
- 2) værdien i dansk mønt,
- 3) indløsningsstidspunktet og
- 4) indløsningsstedet.

§ 8. Erhvervsdrivende må ikke fordele gevinster ved lodtrækning, præmiekonkurrencer eller anden foranstaltning, hvis udfald helt eller delvis beror på tilfældet.

Stk. 2. Udgifver af et periodisk skrift kan dog foranstalte lodtrækning til fordeling af gevinster i forbindelse med løsning af præmiekonkurrencer.

Kapitel 3.

Erhvervshemmeligheder og tekniske tegninger.

§ 9. Den, der er i tjeneste- eller samarbejdsforhold til en virksomhed eller udfører et hverv for denne, må ikke på utilbørlig måde skaffe sig eller forsøge at skaffe sig kendskab til eller rådighed over virksomhedens erhvervshemmeligheder.

Stk. 2. Er den pågældende kommet til kendskab om, eller har han fået rådighed over virksomhedens erhvervshemmeligheder på retmæssig måde, må han ikke ubeføjet viderebringe eller benytte sådanne hemmeligheder. Forbudet vedvarer i 3 år efter tjenesteforholdets, samarbejdsforholdets eller hvervets ophør.

Stk. 3. Den, der i anledning af udførelsen af arbejde eller i øvrigt i erhvervsøjemed er blevet betroet tekniske tegninger, beskrivelser, opskrifter, modeller eller lignende, må ikke ubeføjet benytte sådant materiale eller sætte andre i stand hertil.

Stk. 4. Erhvervsdrivende må ikke benytte en erhvervshemmelighed, såfremt kendskab til eller rådighed over den er opnået i strid med de ovenfor nævnte bestemmelser.

Kapitel 4.

Mærkning og emballering.

§ 10. Handelsministeren kan efter forhandling med hovedorganisationerne for dansk erhvervsliv og forbrugerorganisationerne fastsætte bestemmelser om, at bestemte varer i detailsalg (salg til forbruger) kun må sælges eller udbydes til salg i fore-

skrevne enheder i henseende til tal, mål eller vægt eller med en på varen eller dens indpakning anbragt angivelse af tal, mål eller vægt, samt at bestemte varer i detailsalg (salg til forbruger) kun må sælges eller udbydes til salg med angivelse af, om varen er dansk eller udenlandsk eller af dens frembringelses- eller oprindelsessted. Handelsministeren kan nærmere fastsætte, på hvilken måde de pågældende angivelser skal anbringes, samt hvad der i hvert enkelt tilfælde skal forstås ved varens frembringelses- eller oprindelsessted.

Stk. 2. Handelsministeren kan efter forhandling med hovedorganisationerne for dansk erhvervsliv og forbrugerorganisationerne fastsætte bestemmelser om:

- 1) at bestemte varebetegnelser eller symboler er forbeholdt eller skal benyttes for varer, der opfylder visse nærmere angivne betingelser, og
- 2) at bestemte varer kun må sælges eller udbydes til salg, såfremt varerne eller deres indpakning på nærmere af ministeren foreskrevet måde er forsynet med oplysning om varernes indhold og sammensætning, holdbarhed, behandlingsmåde og egenskaber i øvrigt.

§ 11. Varer af udenlandsk oprindelse må ikke sælges eller udbydes til salg med en på varen eller dens indpakning anbragt angivelse af eller betegnelse for det danske flag eller andre nationale kendetegn eller mindesmærker. Det samme gælder varer af udenlandsk oprindelse, på hvilke eller på hvis indpakning der uhjemlet er anbragt portræt af medlemmer af den kongelige familie.

§ 12. Handelsministeren kan efter forhandling med hovedorganisationerne for erhvervslivet og forbrugerorganisationerne fastsætte begrænsninger i adgangen til køb og salg samt til benyttelse af sådanne emballagegenstande eller dele heraf, der på nærmere foreskrevet måde enten er mærket med nogen her i landet hjemmehørende virksomheds navn eller forretningskendetegn, eller er mærket som bestemt alene til emballage for varer af en bestemt art. Handelsministeren kan på tilsvarende måde forbyde, at sådanne genstande forsætligt tilintetgøres eller beskadiges.

Kapitel 5.

Om sagernes indbringelse for sø- og handelsretten og om forbrugerombudsmanden.

§ 13. Borgerlige sager, for hvis udfald anvendelsen af denne lov er af væsentlig betydning, anlægges ved sø- og handelsretten i København, medmindre parterne vedtager andet.

Stk. 2. Offentlige straffesager om overtrædelse af denne lov behandles ved sø- og handelsretten i København, såfremt nærmere kendskab til markedsføringsforhold skønnes at være af væsentlig betydning for sagens afgørelse. I øvrigt gælder reglerne i retsplejelovens kap. 63.

§ 14. Retten kan ved dom forbyde handlinger, der er i strid med denne lov.

§ 15. Forbrugerombudsmanden fører tilsyn med, at der ikke sker overtrædelse af god markedsføringssskik eller af lovens øvrige bestemmelser eller af bestemmelser fastsat af handelsministeren i medfør af loven.

Stk. 2. Forbrugerombudsmanden skal på eget initiativ eller på grundlag af klager eller henvendelser fra andre ved forhandling søge at påvirke de erhvervsdrivende til at virke i overensstemmelse med loven og de af handelsministeren i medfør af loven fastsatte bestemmelser.

§ 16. Borgerlige sager om forbud mod handlinger, der er i strid med kapitel 1, kan anlægges af forbrugerombudsmanden.

Stk. 2. Forbrugerombudsmanden kan, når der er øjensynlig fare for, at formålet med et forbud som nævnt i stk. 1 vil forspildes, hvis rettens afgørelse skal afventes, nedlægge foreløbigt forbud. Sag til stadfæstelse af forbudet skal anlægges senest næste hverdag. Reglerne i retsplejelovens §§ 648, stk. 1, 1. pkt. og stk. 2, 649, 650 og 651 finder tilsvarende anvendelse og reglerne i §§ 628, stk. 1, 629, 633, stk. 2, 634, stk. 2 og 4, 636, stk. 1, 639 og 640, stk. 1, finder anvendelse med de fornødne lempelser.

Stk. 3. Såfremt sag til stadfæstelse af et forbud efter stk. 2 ikke kan afgøres ved dom senest 5 hverdage efter sagens anlæg, kan retten under sagens forberedelse inden udløbet af den nævnte frist ved kendelse bestemme, at forbudet fortsat skal stå ved

magt. Retten giver forinden sådan afgørelse træffes, så vidt muligt parterne adgang til at udtale sig. Stadfæstes forbudet ikke inden fristens udløb, er det bortfaldet.

Stk. 4. Retten kan efter forbrugerombudsmandens påstand ved dommen eller senere:

- 1) give sådanne pålæg, som anses nødvendige for at sikre, at et forbud overholdes, og
- 2) bestemme, at aftaler, som fremtidigt indgås i strid med et nedlagt forbud er ugyldige, medmindre den, over for hvem forbudet er nedlagt, i det enkelte tilfælde godtgør, at den handling, der forbydes, har været af uvæsentlig betydning for den anden part.

§ 17. Forbrugerombudsmanden kan kræve meddelt alle sådanne oplysninger, som skønnes nødvendige for hans virksomhed, herunder til afgørelse af, om et forhold falder ind under lovens bestemmelser.

§ 18. Forbrugerombudsmanden, som skal opfylde de almindelige betingelser for at blive udnævnt til dommer, udnævnes af handelsministeren.

Stk. 2. Forbrugerombudsmandens afgørelser efter denne lov kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 3. Handelsministeren fastsætter nærmere regler om forbrugerombudsmandens virksomhed.

Kapitel 6.

Straf og påtale.

§ 19. Tilsidesættelse af et af retten nedlagt forbud eller givet pålæg straffes med bøde eller hæfte.

Stk. 2. Den, som undlader at meddele oplysninger, der afkræves ham efter § 17, eller som i forhold, der omfattes af loven, meddeler forbrugerombudsmanden urigtige eller vildledende oplysninger, straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

Stk. 3. Overtrædelse af bestemmelserne i § 2, §§ 6-8 og § 11 og forsætlig overtrædelse af § 5 straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning. Overtrædelser af § 2, stk. 2 og 3, der består i skadelig omtale af en anden erhvervs-

drivende, eller af forhold, der særligt angår ham, er undergivet privat påtale.

Stk. 4. I forskrifter, der udstedes i henhold til § 10 og § 12, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 5. Overtrædelse af § 9 straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år. Påtale finder kun sted efter den forurettedes begæring. Sagerne behandles som politisager. Retsmidlerne i retsplejelovens kapitel 68, 69, 71 og 72 finder anvendelse i samme omfang som i statsadvokatsager.

Stk. 6. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, andelsselskab, anpartsselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådan bødeansvar.

Kapitel 7.

Ikrafttrædelse m.v.

§ 20. Loven træder i kraft den 1. maj 1975, dog § 18, stk. 1 og 3, den 1. april 1975.

§ 21. Lov nr. 98 af 29. marts 1924 om uretmæssig konkurrence og varebetegnelse jfr. lovbekendtgørelse nr. 145 af 1. maj 1959, ophæves den 1. maj 1975.

§ 22. Lov nr. 165 af 13. april 1938 om tillæg til lov om uretmæssig konkurrence og varebetegnelse ophæves den 1. maj 1975.

Stk. 2. De bestemmelser, der er fastsat i medfør af loven, forbliver i kraft, indtil de afløses af bestemmelser, fastsat i henhold til denne lov. Overtrædelse af bestemmelserne straffes med bøde. § 19, stk. 6, finder tilsvarende anvendelse.

§ 23. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kgl. anordning sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Handelsministeriet nedsatte i 1959 et udvalg med den opgave at undersøge, om den gældende konkurrence Lov, jfr. Lovbekendtgørelse nr. 145 af 1. maj 1959, under hensyn til den skete udvikling i konkurrenceforholdene, herunder især omfanget af og formen for de senere års præmiekonkurrencer, opfyldte de krav, erhvervslivet og forbrugerne måtte stille til en lovgivning til fremme af lige og sund konkurrence.

Konkurrence Lovudvalget afgav betænkning i 1966 (nr. 416/1966). Udvalgets flertal fremlagde udkast til en ny konkurrence Lov, som ud over en generalklausul i § 1 kun indeholdt bestemmelser om vildledende reklame, erhvervshemmeligheder, tekniske tegninger, rabatmærker og beskyttelse af forretningskendetegn m.v. Hertil kom bestemmelser om straf og påtale.

Et flertal foreslog endvidere, at de interesserede erhvervs- og forbrugerorganisationer undersøgte muligheden for oprettelse af et opinionsnavn til behandling af konkurrencesager. Dette fremhævedes i særlig grad fra forbrugerside, mens der fra erhvervs side henvistes til, at sager af denne art bedst som hidtil behandlede ved sø- og handelsretten.

Et mindretal foreslog herudover bestemmelser om udsalg, om forbud mod tilgift, reklamebortlodninger, leverandørrabatter m.v.

I folketingsåret 1966-67 fremsattes lovforslag i overensstemmelse med det af udvalgets flertal udarbejdede lovudkast, idet der dog blev optaget et forbud mod reklamebortlodning — se Folketingstidende 1966-67, 2. samling, folketingets forhandlinger, spalte 1916 og spalte 3288.

Når lovforslaget ikke indeholdt bestemmelser om tilgift og andre salgsfremmende foranstaltninger, hang det sammen med, at sådanne forhold i fornødent omfang skønnedes at ville kunne rammes efter den foreslåede generalklausul, der var sålydende: „I erhvervs virksomhed må ikke foretages handlinger, der strider mod god forretningsskik“.

Efter 1. behandling i tinget blev forslaget henvist til et udvalg, der ikke afsluttede sit arbejde, men afgav en foreløbig beretning, se Folketingstidende B spalte 2123. Lovforslaget fremsattes på ny i oktober 1967 og blev atter efter 1. behandling henvist til et udvalg, se Folketingstidende 1967-68, 1. samling spalte 100 og spalte 371. Forslaget var identisk med det oprindeligt fremsatte forslag bortset fra enkelte ændringer af teknisk karakter. Udvalget nåede ikke at færdigbehandle forslaget, før der blev truffet

bestemmelse om udskrivning af valg. Forslaget genfremsattes på ny i 2. samling 1967-68, men blev ikke færdigbehandlet, se Folketingstidende A spalte 740 og 1472 samt Folketingstidende B spalte 1565.

I december 1969 nedsatte handelsministeriet Forbrugerkommissionen, der fik til opgave at foretage en samlet vurdering med henblik på udformningen af en tidssvarende forbrugerpolitik og bl. a. i forbindelse hermed at undersøge forbrugernes stilling inden for konkurrence Lovgivning. Kommissionen skulle ved fremsættelsen af forslag tage muligheden for et øget nordisk samarbejde om lovgivning af interesse for forbrugerne i betragtning.

Kommissionen afgav i 1971 delbetænkning om mærkning og skiltning m.v. inden for forbrugerområdet (betænkning I nr. 597-1971) og i 1973 delbetænkning om markedsføring, forbrugerombudsmand og forbrugerklagenævn (betænkning II nr. 681-1973).

Allerede under behandlingen i konkurrence Lovudvalget fandt der et samarbejde sted med tilsvarende udvalg nedsat i de øvrige nordiske lande. I 1968 blev der indledt forhandlinger mellem vedkommende ministerier i de nordiske lande med henblik på en yderligere harmonisering af forslagene. I 1969 brød forhandlingerne sammen, idet man fra svensk side besluttede i stedet for det af den svenske konkurrence Lovkomité udarbejdede lovudkast at gå ind for en lovgivning om utilbørlig markedsføring.

Den svenske lov om utilbørlig markedsføring af 29. juni 1970 trådte i kraft den 1. januar 1971. Markedsføringsloven omfatter i Sverige ikke hele området for den illoyale konkurrence, men er koncentreret om bestemmelser, der har speciel interesse set fra et forbrugersynspunkt. En del af reglerne i den hidtil gældende lov fra 1931 om illoyal konkurrence blev opretholdt. Det drejer sig om bestemmelserne om erhvervshemmeligheder, tekniske tegninger, regler om bestikkelse m.v. Markedsføringsloven indeholder ud over generalklausulen bestemmelser mod vildledende reklame, rabatmærker og tilgift.

Den svenske markedsføringslov er således ikke nogen lov om illoyal konkurrence i traditionel forstand, men det fremgår af såvel Lovteksten som dens motiver, at det tilsigtes at beskytte både de næringsdrivende og forbrugerne imod utilbørlige handlinger.

Efter generalklausulen i lovens første paragraf kan der med sådanne handlinger af den særlige markedsdomstol nedlægges forbud, der er forbundet med en af domstolen fastsat bod. Denne forfalder til betaling, hvis forbudet overtrædes.

Det mest bemærkelsesværdige ved det svenske system er konsumentombudsmanden, der skal føre tilsyn med markedsføring, føre forhandlinger med de erhvervsdrivende med henblik på, at de overholder lovens bestemmelser, og om nødvendigt rejse påtale for markedsdomstolen eller for de almindelige domstole.

I Norge er der nu gennemført en lovgivning af tilsvarende karakter ved lov af 16. juni 1972 om kontrol med markedsføring. Den norske lov er mere vidtgående end den svenske i beskyttelsen af forbrugerne. Dette kommer særligt til udtryk i en række bestemmelser af civilretligt tilsnit om beskyttelse mod ansvarsfraskrivelse i form af garantier og bestemmelser om vejledningspligt over for forbrugerne. Der er tillagt den norske forbrugerombudsmand beføjelser til på egen hånd at nedlægge forbud. Forbrugerombudsmanden kan nedlægge forbud mod handlinger, der er i strid med loven, såfremt en frivillig ordning ikke kan opnås, og ombudsmanden antager, at det vil medføre ulempe eller skadevirkning af afvente en afgørelse fra markedsrådet.

I modsætning til den svenske markedsdomstol er markedsrådet i Norge en administrativ myndighed, hvis afgørelser kan efterprøves ved de almindelige domstole.

I England er der i 1973 vedtaget en lov „The Fair Trading Act“, som indebærer vidtgående ændringer i konkurrence- og monopollovgivningen med en klar tendens til større beskyttelse af forbrugerne. Ifølge loven udnævnes der en „Director General of Fair Trading“, som blandt andet har til opgave at følge markedsføringen. Foruden at fremkomme med forslag til ændringer i markedsføringsreglerne over for „Consumer Protection Advisory Committee“ kan han optage forhandlinger med erhvervsdrivende om enkelte sager, og såfremt et tilfredsstillende resultat ikke opnås, kan han indbringe sagen for „Restrictive Practices Court“, der kan nedlægge forbud, hvis overtrædelse straffes som „foragt for retten“.

I fællesmarkedet har der i de sidste år været foretaget omfattende undersøgelser af retstilstanden i medlemslandene med hensyn til illoyal konkurrence, og i november 1972 påbegyndtes forhandlinger om en lovharmonisering. Ved de indledende forhandlinger blev det klart, at de væsentligt forskellige udgangspunkter for en harmonisering vil vanskeliggøre arbejdet og kræve langvarige forhandlinger.

Forbrugerkommissionens betænkning II om markedsføring, forbrugerombudsmand og forbrugerklagenævn har været forelagt følgende organisatio-

ner og myndigheder med anmodning om at fremkomme med eventuelle bemærkninger:

Indenrigsministeriet
 Undervisningsministeriet
 Statens Husholdningsråd
 Forbrugerrådet
 Butikshandelens Fællesråd
 Industrirådet
 Arbejderbevægelsens Erhvervsråd
 Grosserer-Societetet
 Håndværksrådet
 Andelsudvalget
 Provinshandelskammeret
 Danmarks Sparekasseforening
 Danske Bankers Fællesrepræsentation
 Assurandørsocietetet
 Danmarks Rederiforening
 Dansk Varedeklarations-Nævn
 Dansk Markedsføringsforbund
 Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger
 Danske Dagblades Fællesrepræsentation
 Monopoltilsynet
 Danmarks Radio
 Det kooperative Fællesforbund
 Bygge- og Anlægsrådet
 Rederiforeningen af 1895
 Rederiforeningen for mindre skibe.

Industrirådet og Butikshandelens Fællesråd har over for ministeriet fremhævet, at de tilslutter sig det i betænkningen udtalte under den forudsætning, at de i betænkningen indeholdte lovforslag fremsættes som en helhed uden ændringer. Provinshandelskammeret har i sin udtalelse bl. a. fremhævet, at man finder det uheldigt, at bestemmelserne i konkurrencelovens § 5 om sæsonudsalg ikke foreslås opretholdt. Ingen af de øvrige ovenfor opregnede organisationer og myndigheder er fremkommet med bemærkninger til betænkningen.

Medens konkurrencelovudvalgets betænkning af 1966 som nævnt indeholdt flertals- og mindretalsindstillinger, er Forbrugerkommissionens indstillinger i betænkningen af 1973 eenstemmige og er lagt til grund for nærværende lovforslag, der for så vidt angår de materielle regler i det alt væsentlige er identisk med Forbrugerkommissionens lovudkast. Lovforslaget i dets helhed har været forhandlet mellem handelsministeriet og justitsministeriet, og som resultat af disse forhandlinger er udformningen af forslaget kapitel 5, der indeholder de procesuelle bestemmelser, en del ændret i forhold til det tilsvarende kapitel i kommissionens lovudkast, uden at der dog herved er opstået væsentlig realitetsforskel.

Lovforslaget bygger på en forudsætning om, at

forbrugere og erhvervsliv i langt det overvejende antal tilfælde har en sammenfaldende interesse i, at der i erhvervsvirksomhed handles i overensstemmelse med god markedsføringskik, men at dog også hensynet til samfundsinteresserne bør tilgodeses ved loven. Forslagets opdeling mellem generalklausul og andre almindelige bestemmelser i kapitel 1 og de specielle markedsføringsforbud i kapitel 2 skyldes, at tilgift og anvendelse af visse rabatsystemer samt reklamelotterier bør kunne rammes ved direkte forbud i loven. Det betyder imidlertid ikke, at alle andre salgsfremmende foranstaltninger, herunder sådanne som tidligere har været forbudt eller reguleret, jfr. nedenfor, og nye former, som dukker op, dermed efter en modsætningsslutning er tilladte, men kun at spørgsmålet om deres lovlighed beror på generalklausulen i § 1 og de øvrige almindelige bestemmelser i kapitel 1.

Kapitel 5 indeholder som nævnt de nye procesuelle bestemmelser, der forventes at ville betyde en meget væsentlig effektivisering af hele lovgivningen, dels ved at gøre sø- og handelsretten landsdækkende for markedsføringssagernes vedkommende, dels ved etablering af en forbrugerombudsmandsinstitution, der som i Sverige og Norge skal føre tilsyn med markedsføringen og ved forhandlinger og gennem indbringelse af sager for sø- og handelsretten skal søge god markedsføringsskik gennemført over alt i erhvervslivet, hvortil kommer, at forbrugerombudsmanden om nødvendigt kan nedlægge foreløbige forbud mod handlinger, der strider mod bestemmelserne i lovforslaget kapitel 1.

Gennemførelsen af lovforslaget forudsætter visse ændringer i retsplejeloven, hvorom justitsministeren fremsætter forslag, herunder at der oprettes en særlig markedsføringsafdeling i sø- og handelsretten med inddragning af repræsentanter for erhvervslivet og forbrugerinteresserne som meddommere til behandling af markedsføringssager og at denne rets procedureform tilrettelægges således, at der kan handles hurtigt og effektivt.

Overtrædelse af et nedlagt forbud i en markedsføringssag medfører strafansvar. Der er tillige åbnet mulighed for, at overtrædelsen kan få civilretlige følger, idet retten i forbindelse med et forbud kan bestemme, at aftaler indgået i strid med forbudet er ugyldige. Forbrugerkommissionen overvejer i øvrigt i sit videre arbejde behovet for gennemførelse af en særlig lovgivning til yderligere beskyttelse af forbrugerne i civilretlig henseende og forventes i løbet af 1. halvår 1974 at afgive en betænkning herom, som vil indeholde en omfattende beskrivelse af forbrugernes retsstilling og behov for retsbeskyttelse.

Lovforslaget opretholder ikke de hidtidige udsalgsbestemmelser i den gældende lovs § 5, idet det må være tilstrækkeligt, at der kan skrudes ind mod udtryk som „nedsat pris“, „før- og nupris“, „udsalgsvarer“, „rabat“ og lignende, såfremt disse udtryk er urigtige eller villedende. Sådanne udtryk bør kun anvendes, når de dækker reelle prisfordele for køberen og hertil synes en specialbestemmelse at være ufornøden. Forholdet vil være omfattet af generalklausulen og af § 2.

Baggrunden for at undlade at opretholde bestemmelsen i den gældende lovs § 13 om „snoboldsystemer“ og lignende er ikke et ønske om at lovliggøre sådan virksomhed. Formålet med lovforslaget er først og fremmest at modernisere og effektivisere konkurrenceloven med større muligheder for anvendelse af generalklausulen end hidtil på grund af indførelse af det særlige overvågnings- og påtale-system. Herved er der samtidig blevet mulighed for at betragte de afgrænsede direkte forbud alene som eksempler på forhold, der klart er i strid med god markedsføringskik.

Lignende betragtninger gør sig gældende med hensyn til den af mindretallet i konkurrencelovudvalget foreslåede bestemmelse om forbud mod organiseret rabat. Spørgsmålet om ydelse af rabat eller benyttelsen af andre salgsfremmende foranstaltninger er i strid med god markedsføringskik, hænger sammen med, om der gives køberne en forsvarlig oplysning, således at de får mulighed for at foretage en vurdering af foranstaltningernes indflydelse på den pris, der forlanges for varen, ejendommen etc.

Værdien af de i lovforslaget indeholdte bestemmelser til beskyttelse af forbrugernes og erhvervslivets interesser vil bl. a. afhænge af de midler, der stilles til rådighed for forbrugerombudsmandsinstitutionen. Med henblik på vurderingen af det forventede antal af markedsføringssager kan oplyses, at den svenske konsumentombudsmand, som trådte i funktion 1. januar 1971, i kalenderåret 1971 modtog eller rejste på egen hånd i alt 2949 sager, hvoraf 18 forbudssager indbragtes for markedsdomstolen, medens 22 sager afgjordes ved accept af konsumentombudsmandens forbudsforslag. Konsumentombudsmanden kan forelægge en erhvervsdrivende et forbudsforslag, således at dette under forudsætning af den erhvervsdrivendes accept får samme virkning som et forbud nedlagt af markedsdomstolen. I 1972 indkom eller rejstes i alt 4486 sager, hvoraf 35 forbudssager indbragtes for markedsdomstolen, medens 74 sager afgjordes ved accept af konsumentombudsmandens forbudsforslag. I 1973 var de tilsvarende tal: 4823 sager, 76 forbudsforslag og 45 forbudssager for markedsdomstolen.

Det må antages, at der her i landet kan ventes en sagsmængde af noget mindre størrelsesorden end i Sverige, men når henset til den forventede noget større anvendelse her af domstolen — da forbrugerombudsmanden ikke som den svenske konsumentombudsmand kan forelægge erhvervsdrivende forbudsforslag til accept — skønnes det, at forbrugerombudsmanden i det første år efter markedsføringslovens ikrafttræden vil indbringe 40-50 forbudssager for sø- og handelsrettens markedsføringsafdeling. Hertil kommer, at der også er mulighed for, at private kan anlægge borgerlige markedsførings-sager for retten. Endelig må det antages, at et antal straffesager vil forudsætte et sådant kendskab til markedsføringsforhold, at det vil være af væsentlig betydning for sagernes afgørelse, at de behandles ved den særligt sagkyndige domstol.

Ved konsumentombudsmandens embede i Sverige er ansat 27 personer; foruden konsumentombudsmanden og den stedfortrædende konsumentombudsmand består personalet af 12 sagsbehandlere og 13 kontorfunktionærer.

Udover funktionerne i medfør af nærværende lovforslag vil den danske forbrugerombudsmand efter det samtidigt forelagte forslag til lov om Forbrugerklagenævnet få til opgave på klageres begæring at indbringe klagesager for domstolene i tilfælde, hvor Forbrugerklagenævnets afgørelser ikke efterlevs.

Det skønnes nødvendigt, at institutionen får en medarbejderstab på 12 til 14 personer, hvoraf ca. halvdelen er sagsbehandlere og halvdelen kontorpersonale. Udgifterne anslås at beløbe sig til ca. 2 mill. kr. årligt.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til Forbrugerkommissionens lovudkast er der i betænkning II side 17 ff knyttet udførlige bemærkninger, som handelsministeriet tilslutter sig, således at man nedenfor indskrænker sig til at anføre, hvorved lovforslaget adskiller sig fra kommissionens lovudkast og til nogle supplerende bemærkninger. Den gældende konkurrencelov er optrykt som bilag 2 til betænkning II.

Til § 1.

Der henvises til bemærkningerne til kommissionsudkastets § 1, betænkningen side 17 ff.

Medens generalklausulen i den gældende konkurrencelov er placeret i en af lovens sidste paragraffer, er den betydning, der i en moderne lovgivning til beskyttelse af forbrugernes og erhvervslivets interes-

ser må tillægges en generalklausul, fremhævet ved bestemmelsens anbringelse i lovforslagets første paragraf. Bestemmelsen svarer til § 1 i kommissionens lovudkast, idet man dog har tydeliggjort, at der ved handlinger foretaget i offentlig erhvervsvirksomhed sigtes til handlinger foretaget i offentlig virksomhed, som kan sidestilles med privat erhvervsvirksomhed. Endvidere er anvendelsesområdet for lovforslaget præciseret i § 1, der således gør det klart, at betegnelsen „erhvervsdrivende“ der anvendes i flere af lovforslagets paragraffer, skal forstås som synonymt med virksomhed af den i § 1 angivne art.

Udtrykket „markedsføring“ i begrebet „god markedsføringsskik“ er i lovforslaget anvendt i vid betydning, nemlig som enhver handling foretaget i erhvervsøjemed. Der er herefter ikke fundet grund til særskilt at fremhæve et enkelt led i den erhvervsdrivendes markedsføring, der kan krænke loven såvel ved almindelige konkurrenceforanstaltninger, herunder annoncering og reklame, som ved kontraheringsformen — efter omstændighederne også aftalens fremtræden og indhold samt ved servicevirksomhed. Servicevirksomhed vil uanset dens efterfølgende karakter kunne være et væsentligt led i de samlede markedsføringsbestrebelsers. Generalklausulens formulering i den foreslåede lovbestemmelse muliggør derfor en beskyttelse også over for utilbørlige aftalevilkår, såvel i enkeltstående kontrakter som i standardkontrakter. Som eksempel på aftalevilkår kan i øvrigt nævnes garanti-erklæringer, der nærmere behandles i lovforslagets § 4. Når der som ovenfor tales om aftalevilkår, der er utilbørlige, menes der hermed, at vilkårene er utilbørlige i forhold til markedsføringsloven og ikke f. eks. alene i relation til monopollovgivningen.

Under drøftelserne med justitsministeriet har det på baggrund af den særlige svenske lovgivning om utilbørlige aftalevilkår, der også henhører under konsumentombudsmandens område, været overvejet, hvorvidt der måtte være behov for en sådan speciallovgivning. Under hensyn til, at det nu er præciseret, at generalklausulen i § 1 kan finde anvendelse, og til oplysninger man har modtaget om forholdene i Sverige — hvor konsumentombudsmanden har givet udtryk for, at generalklausulen i markedsføringsloven efter hans opfattelse ville have givet tilstrækkeligt grundlag for indskriden mod utilbørlige aftalevilkår — har handelsministeriet ikke fundet tilstrækkeligt grundlag for at foreslå en speciallovgivning herom.

I indværende folketingssamling er fremsat forslag til lov om banker og sparekasser, der indeholder en bestemmelse om, at banker og sparekasser skal drives i overensstemmelse med redelig forretnings-

F. t. l. om markedsføring.

skik og god bank- og sparekassepraksis. Tilsynet med banker og sparekasser skal påse overholdelsen af nævnte bestemmelse, til hvis overtrædelse der i øvrigt ikke er knyttet sanktioner. Banker og sparekasser er i deres egenskab af private erhvervsvirksomheder også omfattet af bestemmelserne i forslaget til markedsføringslov, herunder generalklausulen i § 1. Bliver der til forbrugerombudsmanden eller domstolene indbragt sager, der omfatter spørgsmål om, hvorvidt banker eller sparekasser har handlet i overensstemmelse med god markedsføringssskik, må det være naturligt og praktisk, at disse organer under sagens behandling tager kontakt med tilsynet med banker og sparekasser.

Til § 2.

Der henvises til bemærkningerne til kommissionsudkastets § 2, betænkningen side 19 ff.

Paragraffen træder i stedet for §§ 1 og 10 i den gældende konkurrencelov og svarer i realiteten til § 2 i kommissionens lovudkast.

Af sproglige og forståelsesmæssige grunde er bestemmelserne om „angivelser“ og „fremgangsmåder“ blevet adskilt, således at „angivelser“ behandles i stk. 1 og 2, medens bestemmelser om „fremgangsmåder“ anføres i stk. 3. Det er en forudsætning for anvendelsen af bestemmelserne i stk. 1-3, at de der omtalte angivelser og fremgangsmåder er egnede til at påvirke efterspørgsel eller udbud af varer, fast ejendom eller arbejds- og tjenesteydelser. Det er ikke afgørende, at de har haft denne virkning, men blot at angivelserne og fremgangsmåderne objektivt er egnede til at fremkalde sådan virkning.

Medens angivelsernes retsstridighed i stk. 1 er betinget af, at de er urigtige, vildledende eller urimeligt mangelfulde, er de i stk. 2 omhandlede angivelser forbudte uafhængig af, om de er sande eller usande. De vil kunne være sande og dog stridende mod bestemmelsen eller deres bedømmelse vil helt unddrage sig en sandhedsprøvelse.

Angivelser, der er utilbørlige på grund af deres form, kan forekomme f. eks. i tilfælde af sammenligninger med andres varer. Udstiller en erhvervsdrivende f. eks. en konkurrens varer under særlig ugunstige forhold eller betegner varerne med nedsettende udtryk på en måde, der er egnede til at bringe disse i miskredit hos køberne og dermed til at påvirke efterspørgslen, vil forholdet være omfattet af loven. Angivelser, der er utilbørlige, fordi de angår uvedkommende forhold, kan dreje sig om konkurrentens privatliv, der er den erhvervs-mæssige konkurrence uvedkommende eller om visse befolk-

ningsgrupper — forbruges — særlige forhold f. eks. tro, vaner eller politiske indstilling.

Ligeledes kan de i stk. 3, andet led, nævnte fremgangsmåder være utilbørlige, uanset at vildledelse ikke kan godtgøres. Bestemmelsen i stk. 3, andet led, giver mulighed for at ramme visse former for krosalg og dørsalg, som giver anledning til misbrug over for svage forbrugergrupper og indeholder også hjemmel til at skride ind over for andre salgsformer, hvor uvedkommende forhold inddrages i forbrugernes købovervejelser, således f. eks. den form for salg, der består i, at potentielle købere får varer demonstreret i privathjem efterfulgt af bestillingsoptagelse. Denne salgsmetode anvendes bl. a. af nogle udenlandske selskabers herværende datterselskaber, der i øvrigt benytter sig af pyramidesystemet, hvorved forstås et system, hvor sælgerne betaler for at deltage og til gengæld har udsigt til gevinst, når de ansætter yderligere sælgere. Dette system har i udlandet og her i landet givet anledning til megen kritik. Der kan således henvises til spørgsmål i folketinget stillet til handelsministeren og justitsministeren og ministrenes svar, Folketingstidendeⁿ 1972-73, sp. 1327-31 og 1973-74 sp. 379-386. Mød affattelsen af den foreslåede § 2, stk. 3, andet led, er der tilvejebragt mulighed for, at der kan skrives ind over for misbrug af dette salgssystem, der i øvrigt kan være stridende mod generalklausulen i lovfor-slagets § 1.

Ved den ændrede formulering af stk. 4 er det tydeliggjort, at bestemmelserne i stk. 1-3 finder anvendelse for så vidt angår forbrugersiden ikke alene på Forbrugerrådet, men også på Statens Husholdningsråd, således som forudsat i kommissionens betænkning.

Til § 3.

Der henvises til bemærkningerne til kommissionsudkastets § 3, betænkningen s. 21 f.

Hvis den vejledning, der tales om i bestemmelsen, skal være af værdi for køberen ved hans bedømmelse af, om køb skal foretages, må den normalt skulle gives af sælgeren ved tilbudets afgivelse eller i hvert fald ved aftalens indgåelse. Der kan dog være tale om varetransaktioner, hvor det er kutyme, at en del af den påkrævede vejledning gives i form af f. eks. brugsanvisning på leveringstidspunktet. At dette kan være tilstrækkeligt — i tilfælde, hvor vejledningen går på genstandens brug m. v. uden at være påkrævet for selve købovervejelserne — kommer til udtryk i bestemmelsen ved indføjes af ordene „efter omstændighederne“ foran „leveringstidspunktet“; bortset herfra er formuleringen identisk med § 3 i kommissionens lovudkast.

Til § 4.

Der henvises til bemærkningerne til kommissionsudkastets § 4, betænkningen side 22.

Bestemmelsen, der er identisk med § 4 i kommissionsudkastet, er for så vidt et udslag af lovforslagets § 2 og indsnævrer ikke generalklausulen i lovforslagets § 1.

På foranledning af justitsministeriet har man overvejet, hvorvidt bestemmelsen om garanti-erklæringer burde udformes på linie med den norske lov om kontrol med markedsføring, som anser brugen af ordet garanti eller tilsvarende udtryk ved omsætning af varer og tjenester som villedende, dersom denne enten ikke giver modtageren større rettigheder eller dersom denne indskrænker de rettigheder, som han ville have uden garantien m. v. Den norske lov er på dette punkt efter justitsministeriets opfattelse mere præcis end lovforslagets.

Handelsministeriet har imidlertid lagt vægt på, at bestemmelsen, som den er formuleret, er foreslået af en enstemmig Forbrugerkommission. Bestemmelsen fremtræder således som en retsstandard — ligesom lovforslagets § 1 og § 3 — der ikke umiddelbart er belagt med straf og til hvis overtrædelse der ikke direkte er knyttet civilretlige virkninger.

Til § 5.

Der henvises til bemærkningerne til kommissionsudkastets § 5, betænkningen side 22.

Er identisk med § 5 i kommissionsudkastet. I forhold til straffebestemmelsen i kommissionsudkastet er der i lovforslagets § 19, stk. 3, foretaget den ændring, at kun forsætlig overtrædelse kan straffes, således som tilfældet også er efter den gældende konkurrencelovs § 9, stk. 2.

I den gældende konkurrencelovs § 4, stk. 5, nr. 1, er der optaget en bestemmelse, hvorefter det er forbudt ved skiltning eller på anden måde i omsætningen at benytte danske kommunevåben og -segl, som er godkendt af indenrigsministeren og i henhold til regler fastsat af handelsministeren efter forhandling med indenrigsministeren er anmeldt til direktoratet for patent- og varemærkevæsenet.

En tilsvarende bestemmelse er ikke optaget i lovforslaget, idet § 4, stk. 2, i lov nr. 223 af 31. maj 1968 om kommunernes styrelse indeholder en bestemmelse, hvorefter benyttelse af kommunevåben og -segl, der er godkendt af indenrigsministeren og anmeldt for direktoratet for patent- og varemærkevæsenet i henhold til regler fastsat af handelsministeren, er forbeholdt de pågældende kommunale myndigheder, og retsstridig benyttelse heraf kan straffes med bøde i henhold til § 132 i straffeloven,

jfr. lovbekendtgørelse nr. 347 af 15. august 1967 af borgerlig straffelov.

Til § 6.

Der henvises til bemærkningerne til kommissionsudkastets § 6, betænkningen side 22 f.

Er identisk med § 6 i kommissionsudkastet, bortset fra, at ordet „afsætning“ er ændret til det almindeligvis benyttede udtryk „salg“, uden at der herved er tilsigtet nogen realitetsændring.

Til § 7.

Der henvises til bemærkningerne til kommissionsudkastets § 7, betænkningen side 23.

Ordet „afsætning“ er ligeledes her ændret til „salg“, og i forhold til kommissionsudkastets § 7 er ordene „eller fast ejendom“ slettet, da det ikke er tænkeligt, at der ved salg af fast ejendom ydes rabat i form af mærker til senere indløsning. I Forbrugerkommissionen var der enighed om, at de oplysninger, der skal gives, når rabatmærker benyttes, skal angives på hvert enkelt mærke, og dette fremgår nu udtrykkeligt af bestemmelsen, der i øvrigt blot på enkelte punkter er ændret rent sprogligt.

Til § 8.

Der henvises til bemærkningerne til kommissionsudkastets § 8, betænkningen side 23.

Bortset fra visse rent sproglige ændringer svarer bestemmelserne til kommissionsudkastets § 8.

Fra forbudet i stk. 1 mod præmiekonkurrencer er i stk. 2 gjort en undtagelse begrundet i, at sådanne konkurrencer udgør en del af det underholdningsstof, der traditionelt findes i periodiske skrifter, især i dag- og ugeblade. Det er således en forudsætning for undtagelsen i stk. 2, at præmiekonkurrencen indgår som led i det periodiske skrifs stof.

Til §§ 9-12.

Der henvises til bemærkningerne til kommissionsudkastets §§ 9-12, betænkningen side 23.

Bestemmelserne i lovforslagets § 9 og §§ 11-12 er identisk med de tilsvarende paragraffer i kommissionens udkast — bortset fra en redaktionel ændring i lovforslagets § 12. § 10 i kommissionens udkast videreførte den gældende konkurrencelovs § 16, således som denne bestemmelse er ændret ved EF-følgeloven nr. 506 af 29. november 1972. Med henblik på opfyldelsen af internationale forpligtelser, især EF-forpligtelser, er der i lovforslagets § 10, stk. 2 nr. 1, foretaget en mindre tilføjelse til den gældende lovbestemmelse.

Til § 13.

Der henvises til bemærkningerne til kommissionsudkastets § 13, betænkningen side 23 f.

I overensstemmelse med Forbrugerkommissionens indstilling vil justitsministeren fremsætte forslag til lov om ændringer i retsplejeloven, hvorefter der i sø- og handelsretten i København oprettes en særlig afdeling til behandling af sager vedrørende markedsføringsloven under medvirken af erhvervs- og forbrugerrepræsentanter, 2 fra hver side, med mindre parterne aftaler andet. Denne afdeling bliver landsdækkende, og for at smidiggøre sagsbehandlingen ved rettens markedsføringsafdeling og give mulighed for en hurtig sags ekspedition vil det blive foreslået, at reglerne om sagsbehandling ved underretten gøres anvendelige på alle borgerlige markedsføringssager ved sø- og handelsretten i København.

Efter kommissionsudkastets § 16 skulle alle sager om forbud mod handlinger, der er i strid med lovforslagets kapitel 1 kanaliseres til sø- og handelsretten gennem forbrugerombudsmanden, og først når sagen ikke var indbragt for retten inden en måned efter, at den var kommet til hans kundskab, eller han før udløbet af denne tidsfrist havde oplyst, at han ikke agtede at indbringe sagen for retten, kunne markedsføringssagen indbringes af en erhvervsdrivende eller af en forbruger, der var berørt af handlingen eller af en sammenslutning af erhvervsdrivende eller forbrugere.

Denne begrænsede og betingede adgang for andre end forbrugerombudsmanden til at indbringe markedsføringssager for sø- og handelsretten er blevet kritiseret af retsplejerådet og fra advokatside, og i lovforslaget er der taget hensyn til denne kritik.

Bestemmelsen i stk. 1 finder anvendelse såvel i tilfælde, hvor sag anlægges af forbrugerombudsmanden, som hvor den anlægges af andre, der har en retlig interesse, det være sig en privat forbruger, en erhvervsdrivende eller en sammenslutning af erhvervsdrivende eller forbrugere. Anlægges sagen af forbrugerombudsmanden, jfr. lovforslagets § 16, stk. 1, får denne stilling som part. Han kan derfor bestemme, at sagen skal anlægges ved sø- og handelsretten i København. Ved reglen om vedtagelse, der er indsat af praktiske grunde, kan parterne gøre en hvilken som helst underret kompetent, jfr. herved retsplejelovens §§ 234 og 247, medens sagens behandling derimod henlægges til landsret, såfremt landsretten efter reglerne i §§ 224 og 225 ville være kompetent, såfremt behandling ved sø- og handelsretten ikke var foreskrevet.

Den valgte formulering tilsigter at præcisere afgrænsningen mellem markedsføringssager og andre

civile sager. Reglen omfatter også private straffesager.

Reglen i stk. 2 medfører, at straffesager skal indbringes for den lokale underret, medmindre kundskab til markedsføringsforhold skønnes at være af væsentlig betydning for sagens afgørelse. I så fald behandles sagen af sø- og handelsretten i København.

Det er således anklagemyndigheden, der ved sagens indbringelse for retten må skønne, om kundskab til markedsføringsforhold er af betydning. Det forudsættes, at afgørelsen træffes efter forhandling med forbrugerombudsmanden, der på sin side bør tage kontakt med den sigtede og den eventuelle forurettede med henblik på, at ønsker om sagsanlæg ved sø- og handelsretten i videst muligt omfang imødekommes. Den ret, ved hvilken sagen anlægges, kan afvise sagen, såfremt den finder, at sagen burde være anlagt ved anden ret.

Til § 14.

Der henvises til bemærkningerne til kommissionsudkastets § 14, stk. 1, betænkningen side 24.

Medens sager om forbud mod handlinger, der er i strid med kapitel 1, efter kommissionsudkastets § 14, stk. 1, 1. pkt., jfr. § 16, stk. 1, som hovedregel kun kunne indbringes for retten af forbrugerombudsmanden, vil efter lovforslaget erhvervsdrivende og forbrugere m.v. have adgang til selv straks at forfølge sager angående overtrædelse af kapitlerne 1-4 ved civilt søgsmål eller ved nedlæggelse af fagedforbud. Den af Forbrugerkommissionen tilsigtede styrkelse af forbrugerombudsmandens stilling svækkes ikke herved. Der vil ganske vist kunne opstå tilfælde, hvor sag rejses såvel på privat initiativ som på forbrugerombudsmandens foranledning, men de foreslåede kompetencerogler i forbindelse med retsplejelovens regler vil normalt åbne adgang for en samlet behandling af sådanne sager.

Til § 15.

Der henvises til bemærkningerne til kommissionsudkastets §§ 15-16, betænkningen side 24 f.

Bestemmelsen i stk. 1 svarer i realiteten til kommissionsudkastets § 15, stk. 1, idet det dog er tilføjet, at forbrugerombudsmandens tilsyn også omfatter bestemmelser fastsat af handelsministeren i medfør af loven. Denne tilføjelse er nødvendig som følge af ministerens bemyndigelse efter forslagets §§ 10 og 12.

I stk. 2 er anført, at forbrugerombudsmanden skal søge at påvirke de erhvervsdrivende til at virke i overensstemmelse med loven og de af handelsministeren i medfør af loven fastsatte bestemmelser, medens kommissionsudkastets § 16, stk. 1, 1. pkt.,

bruger vendingen „virke i overensstemmelse med god markedsføringsskik“. Der er ikke herved tilsigtet nogen realitetsændring.

Til § 16.

Der henvises til bemærkningerne til kommissionsudkastets §§ 14 og 16, betænkningen side 24 f.

Stk. 1. Man har opretholdt princippet i kommissionsudkastets § 16, stk. 1, 2. pkt., jfr. § 14, stk. 1, 1. pkt., om, at forbrugerombudsmanden kun kan anlægge sag for retten om forbud mod handlinger, der er i strid med lovforslagets kapitel 1. Begrænsningen i den offentlige myndigheds adgang til at anlægge civilsag om markedsføringssager beror på, at der ikke, for så vidt angår de i forslaget kapitler 2-4 omhandlede forhold, består det samme behov for det offentlige til gennem en borgerlig retssag at få konstateret, at handlinger, der omfattes af bestemmelserne i lovforslagets §§ 6-12, herunder af handelsministeren fastsatte forskrifter, er forbudte.

Gerningsindholdet i disse bestemmelser er klart defineret, og handlinger i strid med bestemmelserne er strafsanktionerede og undergivet offentlig påtale. Anderledes stiller det sig med hensyn til bestemmelserne i forslaget kapitel 1. For §§ 1, 3 og 4's vedkommende vil der først kunne straffes, efter at der er nedlagt forbud, og dette forbud tilsidesættes, jfr. forslaget § 19, stk. 1. De resterende bestemmelser i forslaget kapitel 1 — §§ 2 og 5 — er ganske vist strafsanktionerede, men spørgsmålet om, hvorvidt der i det konkrete tilfælde har fundet en overtrædelse sted, vil typisk være mere tvivlsomt for de dér omhandlede forhold end for de i forslaget §§ 6-12 beskrevne forbud hvis. af handelsministeren fastsatte forskrifter, hvorfor det kan være hensigtsmæssigt, at det offentlige kan vælge at skride ind mod handlinger, der skønnes at være i strid med §§ 2 og 5 gennem anlæggelse af en borgerlig sag fremfor gennem en straffesag. Der vil i øvrigt intet være til hinder for, at der samtidigt med, at der anlægges civilsag med påstand om forbud, rejses straffesag.

Sag efter stk. 1 skal anlægges af forbrugerombudsmanden efter retsplejelovens almindelige regler, d.v.s. ved indlevering af stævning mod den pågældende erhvervsdrivende.

I stk. 2 reguleres forbrugerombudsmandens foreløbige forbudsnedlæggelse nøjere. Særlig fremhæves, at henvisningen til retsplejelovens § 639 i forbindelse med den foreskrevne frist for sagsanlæg til stadfæstelse af forbudet bevirker, at forbudet bortfalder, såfremt justificationssag ikke anlægges inden udløbet af den nævnte frist. Anlægges sagen efter fristens udløb, vil den efter påstand kunne afvises af retten. Fristen løber fra det tidspunkt, hvor forbru-

gerombudsmanden nedlægger forbud, hvilket sker skriftligt med angivelse af dato og klokkeslet, jfr. henvisningen til retsplejelovens § 633, stk. 2.

Ved indlevering af stævning må forbrugerombudsmanden principalt påstå forbudet stadfæstet ved dom, subsidiært forbudet foreløbigt godkendt ved kendelse, jfr. om stk. 3 nedenfor.

Med hensyn til ordlyden af de i stk. 2 opregnede bestemmelser i retsplejeloven henvises til det til lovforslaget med bemærkninger knyttede bilag.

Stk. 3 fastsætter en absolut frist for opretholdelsen af forbrugerombudsmandens forbud. Har retten ikke senest 5 hverdage efter sagens anlæg stadfæstet forbrugerombudsmandens forbud, er det bortfaldet. Dette gælder også tilfælde, hvor der ikke af retten tages stilling til forbudet, f. eks. fordi retten ikke mener at kunne nå at tage bestemmelse til spørgsmålet.

Kan retten nå at afgøre spørgsmålet udtømmende, træffes afgørelse ved dom, og sagsbehandlingen adskiller sig ikke fra den sædvanlige. Hvor dette ikke er muligt, er der åbnet adgang for forbrugerombudsmanden til at søge forbudet foreløbigt godkendt af retten. Afgørelse herom træffes ved kendelse. Forkastes forbudet ved kendelsen, er det endeligt bortfaldet. Opretholdes det, kan det senere under sagen forkastes. Der må senest ved dommen i sagen tages stilling til forbudet.

Forbrugerombudsmanden bør i videst muligt omfang søge i forvejen at koordinere en forbudsnedlæggelse med sø- og handelsrettens markedsføringsafdeling.

I tilfælde, hvor der under sagens forberedelse tages foreløbig stilling til et af forbrugerombudsmanden nedlagt forbud, beklædes sø- og handelsretten normalt af retsformanden alene.

Stk. 4. Bestemmelsen svarer til kommissionsudkastets § 14, stk. 1, 2. pkt. og stk. 2, og den ændrede systematik og formulering tilsigter ingen realitetsændring.

Til § 17.

Der henvises til bemærkningerne til kommissionsudkastets § 17, betænkningen side 25.

Svarer til kommissionsudkastets § 17.

Til § 18.

Der henvises til bemærkningerne til kommissionsudkastets § 18, betænkningen side 25.

Stk. 1 er i realiteten identisk med kommissionsudkastets § 15, stk. 2, medens bestemmelsen i stk. 2 er ny og udelukker, at forbrugerombudsmandens afgørelser efter lovforslaget — d.v.s. §§ 15-17 — kan indbringes for f. eks. handelsministeriet.

Stk. 3 svarer i realiteten til kommissionsudkastets

§ 18. En bestemmelse i lovforslaget svarende til kommissionsudkastets § 18, stk. 2, om omkostningerne ved forbrugerombudsmandens virksomhed er ikke medtaget, da den er overflødig. Om omkostningsspørgsmålet henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til § 19.

Der henvises til bemærkningerne til kommissionsudkastets §§ 19-20, betænkningen side 25.

Bestemmelserne om straf og påtale svarer stort set til kommissionsudkastets §§ 19 og 20, idet dog disse to paragraffer er sammenarbejdet i lovforslagets § 19. I overensstemmelse med den gældende konkurrencelovs § 9 er det i stk. 3 fastsat, at kun forsætlig overtrædelse af lovforslagets § 5 straffes. I stk. 6 er „anpartsselskab“ indføjet.

I modsætning til kommissionsudkastet er det ikke i stk. 1 bestemt, at tilsidesættelse af et af forbrugerombudsmanden nedlagt forbud straffes, men dette fremgår af bestemmelsen i retsplejelovens § 650, hvortil der i forslaget § 16, stk. 2, henvises. Det er ej heller i forslaget angivet, at overtrædelse af lovens bestemmelser, bortset fra de i stk. 3 nævnte tilfælde, er undergivet offentlig påtale, idet dette følger af reglerne i retsplejelovens § 720. Endvidere har det været overflødig at anføre, at påstand om erstatning kan påkendes under sagen, jfr. herved retsplejelovens § 292, stk. 2, og § 991.

I kommissionsbetænkningen side 25, 2. spalte, gives der udtryk for, at bøderne efter konkurrenceloven i mange tilfælde har været for små, og at en betydelig skærpelse derfor skønnes nødvendig. Man har imidlertid ikke ment i lovforslaget at burde

medtage bestemmelsen i kommissionsudkastets § 19, stk. 6, om, at der ved bødefastsættelse kan tages hensyn til den indvundne fortjeneste. Det er en selvfølge, at dette moment indgår i domstolenes overvejelser, og den ønskede skærpelse af hidtidig praksis vil søges opnået gennem en cirkulæreskrivelse fra rigsadvokaten til anklagemyndigheden.

Med hensyn til relationen forbrugerombudsmand — anklagemyndighed, der omtales i kommissionsbetænkningen sammesteds, vil justitsministeriet drage omsorg for, at anklagemyndigheden instrueres om, at påtale i sager efter markedsføringsloven ikke rejses uden, at der forinden er indhøjet en udtalelse fra forbrugerombudsmanden, og at forbrugerombudsmanden bliver gjort bekendt med tidspunkter for afholdelse af retsmøder i sådanne sager. Endvidere agter justitsministeren i det forslag til ændringer i retsplejeloven, der vil blive fremsat som følge af markedsføringsloven, at foreslå, at forbrugerombudsmanden kan beskikkes til at udføre tiltale i straffesager for sø- og handelsretten og underretterne i sager vedrørende markedsføringsloven.

Til § 20.

For at forbrugerombudsmanden kan sættes i stand til fra den 1. maj 1975 at påtage sig de ham ved lovforslaget pålagte opgaver, må forbrugerombudsmanden udnævnes pr. 1. april 1975, således at han får mulighed for i dette tidsinterval at etablere sin administration, herunder foretage ansættelse af det nødvendige personale, og i forbindelse med handelsministeriet at tilrettelægge virksomhedens forretningsgang.

Oversigt over de i lovforslagets § 16 anførte bestemmelser i retsplejeloven.

§ 623. Arrestforretningen begynder på skyldnerens bopæl eller i mangel af en sådan på hans sædvanlige opholdssted, men kan dog efter omstændighederne, navnlig når der er fare ved opsættelse, eller når skyldneren ikke har bopæl i riget eller står i begreb med at forlade dette, begynde på det sted, hvor personen eller forretningens genstand forefindes.

Stk. 2. — — —

§ 629. Med hensyn til parternes møde under forretningen m. m. gælder de i § 517 givne regler, dog at møde for rekvirenten altid er nødvendigt.

§ 633. — — —

Stk. 2. Fogeden erklærer derefter til fogedbogen de optegnede genstande for belagte med arrest til arrestrekvirentens sikkerhed. Det betyder skyldneren, at han fra nu af ikke uden at udsætte sig for strafansvar kan råde over dem på en måde, som kommer i strid med arrestrekvirentens ret. Er skyldneren ikke til stede, gives der den eller dem, som i henhold til § 517 tilkaldes på hans vegne, pålæg om at give ham en sådan betydning. Efter omstændighederne kan et lignende pålæg gives den tredjemand, i hvis besiddelse det arresterede er.

Stk. 3. — — —

§ 634. — — —

Stk. 2. Er retssag i anledning af pågældende fordring svævende ved første instans, bliver der inden fornævnte frist at anlægge en særskilt arrestsag ved den samme ret, ved hvilken hin sag behandles. Det er retten forbeholdt at bestemme, at arrestsagen skal sættes i forbindelse med hovedsagen, såvel som at den ene af disse sager skal udsættes, indtil den anden er påkendt, jfr. §§ 286 og 287.

Stk. 3. — — —

Stk. 4. Reglerne om arrestens og fordringens forfølgning bliver med de fornødne

lempelser at anvende, når arrest er afværget ved sikkerhedsstillelse.

§ 636. Under arrestsagen påkendes det, om arresten er lovlig gjort. Er retssag i anledning af den pågældende fordring svævende, og arrestsagen ikke behandles i forbindelse med hovedsagen, kan indsigelser mod fordringens rigtighed ikke fremføres under arrestsagen. I øvrigt kan alle andre indsigelser vedkommende arrestens lovlighed fremsættes og påkendes under arrestsagen, uden hensyn til, om de tilforn har været undergivne fogedens afgørelse.

Stk. 2. — — —

§ 639. Forsømmer arrestrekvirenten den ham ifølge det foregående påhvilende forpligtelse til inden de i § 634 ommeldte frister at begynde arrestsag eller sag i anledning af fordringen, eller afvises eller hæves nogen af disse sager, kan arresten fordres ophævet, dog uden at arrestrekvirenten af denne grund er udelukket fra igen at gøre arrest for den samme fordring.

§ 640. En pålagt arrest kan i det hele eller for en del ophæves af fogeden på grund af omstændigheder, som er indtruffet efter arrestens foretagelse. På grund af formelle fejl ved forfølgningssagen kan arresten kun fordres ophævet i medfør af § 639.

Stk. 2. — — —

§ 648. Forbud kan kun gøres, når den, mod hvem forbudet rettes, ved gerning eller ord har givet grund til at antage, at han vil foretage de handlinger, som skal forbydes. Kan . . . .

Stk. 2. Forbudet bør ikke nedlægges, når det skønnes, at en af rekviritus tilbuddt sikkerhed eller den straf, som lovens almindelige regler hjemler for retskrænkelsen, yder rekvirenten tilstrækkeligt værn.

§ 649. I de i de tvende foregående para-

graffer omhandlede tilfælde bestemmer fogeden ifølge skøn over samtlige omstændigheder sikkerhedens art og størrelse.

§ 650. Den, der modvillig overtræder et for ham ved fogeden nedlagt forbud, kan under en af forbudsrekvirenten anlagt sag dømmes til straf af bøde eller hæfte og i forbindelse hermed efter omstændighederne til erstatning. Spørgsmålet om idømmelse af straf og erstatning kan dog udsættes, indtil forbudssagen er afgjort.

Stk. 2. Når forbud ved fogeden er nedlagt

har politiet på forbudsrekvirentens begæring at yde bistand til forbudets opretholdelse ved at hindre pågældende i at foretage overtrædelseshandlinger, tilintetgøre, hvad der måtte være foretaget i strid med forbudet, o. desl.

§ 651. Enhver, der, vidende om et forbud, yder den, mod hvem forbudet er rettet, bistand til de forbudne foretagenders udførelse, bliver, for så vidt forbudet stadfæstes, erstatningspligtig over for forbudsrekvirenten.